

Вікторія Лобода

Вінницький обласний комунальний гуманітарно-педагогічний коледж

Наук. керівник – к. пед. наук, доц. О.Г. Пиндик

ОСНОВНІ ШЛЯХИ НЕОЛОГІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ЛЕКСИКИ

Нерозривний зв'язок мови й суспільства чітко простежується у словниковому складі мови, який безпосередньо реагує на суспільні процеси і явища [2, с. 58]. Англійська мова, як і інші мови, знаходиться в постійній зміні та динаміці. Останнім часом в англійській мові виникла велика кількість нових слів, що потребують детального вивчення. Такі нові слова називають неологізмами. Неологізм – новостворений термін, слово або фраза, що перебуває в процесі входження в загальне використання і ще не включена до державної та загально-вживаної сфери мови [1, с. 10].

Збагачення словника відбувається шляхом розширення значень вже існуючих слів. Так, наприклад: *bridge* "міст" – апаратно-програмний пристрій, що сполучає дві або більш фізичні локальні мережі; *spider* "павук" – пошуковий агент, *space* "простір" – пробіл; *notebook* "записник" – ноутбук, *basic* "основний" – непривабливий.

Наступний спосіб творення неологізмів за допомогою скорочення, або абрєвіації, відображає тенденцію економії мовних зусиль. Усканню піддаються переважно багатоскладові книжкові слова при їх широкому вжитку в розмовній мові: *cred* (credibility), *des res* (desirable recidence), *disco* (distribution company), *convo* (conversation). Поряд зі усканням, в утворенні нових слів відіграє роль еліпсис, що полягає в пропущенні кінцевої лексеми часто вживаних словосполучень: *device* – explosive *divice*. Дане слово утворене скороченням раніше відомої назви «explosive *divice*» на «*device*». В період інтернаціонального тероризму слово «*device*» було занесено до поліцейського жаргону спочатку в нескороченій формі. Лише в 80-х роках було зафіксовано його вживання у скороченій формі.

На відміну від «зрізаних» слів, ініціальні лексеми стилістично нейтральні та належать переважно до освітньої та технічної термінології: *CLASS* (Computer-based Laboratory of Automated School System), *CLIL* (Content and Language Integrated Learning), *TBLT* (Task Based Language Teaching), *TESL* (Teaching English as a Second Language), *CAT* (Computerized Axial Tomography).

Аналіз неологізмів показує, що значний пласт нових слів утворено за рахунок злиття неправильних фрагментів декількох лексем: *screenager* (screen + teenager), *locavore* (local + carnivore), *staycation* (stay + vacation), *ringxiety* (ring + anxiety), *instafamous* (Instagram + famous), *textpectation* (text + expectation), *informania* (information + mania). Варто відзначити, що у слові «*Brexit*», утвореному в червні 2012 внаслідок заяви Великобританії про вихід з Євросоюзу, чітко прослідковується злиття неправильних фрагментів двох слів, що характеризують дану подію – *Britain* + *exit* = *Brexit*.

Неологізація найбільш широко впроваджується за допомогою продуктивного словотворення, тобто афіксації (суфіксації і префіксації). Так, у сучасній англійській мові найбільш продуктивними вважаються такі афікси: *un-* для утворення іменників, прикметників чи дієслів з негативним значенням – *unschooling* (освіта не в школі), *unfriend* (видалити з друзів у соціальній мережі), *unetic* (той, хто немає жодних якостей); *-ism* для утворення абстрактних іменників зі значенням ідеології, поглядів, громадських рухів, слідування теорії – *Trumpism* (політичні та культурні погляди Дональда Трампа), *Thatcherism* (політична ідеологія М. Тетчер), *craftivism* (суспільний рух з використанням хенд-мейд речей, для досягнення активістських цілей), *breakfasterianism* (суспільний рух, що виступає за вживання їжі для сніданку впродовж всього дня). Нещодавно було зафіксовано префікс *franken-*, котрий утворився внаслідок зворотнього словотворення від слова «*Frankenstein*» та надає значення штучності, непривабливості. Саме тому слово *frankenfood*, утворене префіксальним способом, означає генно модифіковану штучну їжу. Наступним прикладом новизни в утворенні англійської лексики є префікс *flexi-*, що надає словам значення «гнучкий, рухливий»: *flexatarion* (вегетаріанець, що може їсти м'ясо в певних ситуаціях), *flexi-schooling* (навчання з рухливим графіком).

Складання нового слова з менших слів, яке часто відбувається за аналогією до вже існуючих лексем набуло значної популярності впродовж останніх десятиліть. Прикладами таких слів є *cybersickness* (кібернетична хвороба), *set-jetting* (подорож до місць знімання фільмів), *snowdiving* (спорт, що включає стрибки в сніг), *skyrunning* (вид бігу в горах на висоті), *chatbot* (вид програмного забезпечення, що дає змогу імітувати розмову з користувачем), появу яких було зафіксовано в 2016 році.

Отже, отримані результати презентують особливості появи та шляхи утворення неологізмів в англійській мові на сучасному етапі. Можна стверджувати, що найпоширенішими способами утворення неологізмів в сучасній англійській мові є: афіксація (суфіксація чи префіксація), основоскладання, скорочення, змішування та розширення значення слова.

Література

1. Стишов О.А. Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та в словотворі української мови кінця ХХ ст. (на матеріалі мови ЗМІ) [Текст] : автореф. дис. д-ра філол. наук : 10.02.01 / О.А. Стишов; НАН України. Ін-тмовознав. ім. О. О. Потебні. – К., 2003. – 35 с.
2. Томіленко Л. Екстралінгвальні чинники як наслідок виникнення нової суспільно-політичної лексики / Л. Томіленко // Наукові записки. Серія: Мовознавство. – 2014. Випуск 46. – С.58-60
3. Cambridge Dictionary of New Words [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://dictionaryblog.cambridge.org/category/new-words/>
4. The International Dictionary of Neologisms [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://neologisms.us/dictionary.html>

Ольга Макарова

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

Наук. керівник – к. філол. н., доц. О.Л. Козачишина

ЕКСПРЕСИВ НЕГАТИВНОЇ ЕМОЦІЙНОСТІ

Дискурс негативної емоційності як система складається з одиниць різних рівнів: мовленнєвих актів – мовленнєвих ходів – мовленнєвих подій; його мінімальною одиницею виступає мовленнєвий акт експресив негативної емоційності [1, с. 85].

Експресив негативної емоційності – це мовленнєвий акт, має на меті вираження поточного психологічного стану мовця, його негативного емоційно-оцінного ставлення до того, з ким він спілкується, третьої особи, а також до подій, пов'язаних з ними або з самим мовцем, яке здатне змінити психологічний стан і поведінку того, хто слухає.

Для відображення емоцій на письмі автори зазвичай використовують емоційно забарвлену лексику: слова, що містять емотивність, слугують для передачі емоційного стану мовця та мають певну силу впливу на співрозмовника. До класу емоційно забарвлених слів відносять: слова, що містять суфікси суб'єктивної оцінки та заперечні префікси; лексику, творену за допомогою складання слів; лексеми, що називають емоції, емоційно-оцінні, лайливі слова, вигуки та божбу [1, с. 85].

Людині притаманна висока емоційність, щодня ми стикаємося з вираженням емоцій у всіх сферах нашого життя. Вони не відображають предметну дійсність, а демонструють ставлення особи до того, що відбувається. Існують емоції, які породжують відхилення поведінки у значної частини людей, та емоції, які, навпаки, полегшують конструктивну